

UUSI SENAATIN SELITYS

Vähänkin julkisemman poliittisen taistelun oloissa elämä tarkistaa merkittävän nopeasti ja merkittävän selvästi jokaisen taktillisen askeleen. Tuskinpa kaikki VSDTP:n yleisvenäläisen konferenssin edustajat olivat ehtineet vielä toimintapaikoilleenkaan ja tehdä tiliä puoluejärjestöille, kun kiistakysymys blokkien tekemisestä kadettien kanssa joutui aivan uuteen valaistukseen. Tämä kysymys on nyt keskeisin kaikista poliittisista päivänkysymyksistä.

VSDTP:n konferenssissa kenelläkään edustajista ei herännyt edes sellaista ajatusta, että sosialidemokraatit voisivat jonkin verran lieventää tai yleensä muuttaa omia itsenäisiä taktillisia vaalitaistelutunnuksiaan. Virallisesti, nimittäin puolueen Keskuskomitean ehdottamassa päätöslauselmassa, joka hyväksyttiin 18 äänellä 14 vastaan (bolshevikit, puolalaiset, latvialaiset), VSDTP:n vaaliohjelman ja tunnusten täydellinen itsenäisyys on asetettu etutilalle. Mitkään vähänkin vakinaisemmat vaaliohjelmamme jonkinlaiseen „lieventämiseen” pohjautuvat liitot muiden puolueiden kanssa eivät tietenkään ole sallittavia. Ja koko kiistaa sosialidemokratian oikean ja vasemman siiven välillä on käyty yksinomaan siitä, pysyvätkö oikeistososialidemokraatit käytännössä tällä periaatteellisella kannalla? eivätkö he joudu ristiriitaan sen kanssa salliessaan tehtävän blokkeja kadettien kanssa? eikö „teknillisten” ja aatteellisten sopimusten toisistaan erottaminen ole keksittyä, näennäistä, pelkästään sanallista?

Mutta... meidänkin puolueessa, s.o. sen reaalisessa „konstituutiossa”, lienee senaatin kaltainen laitos ja voitaneen senaatin selitysten tietä muuttaa puolueen „lakeja”,

puolueen virallisten elinten päätöksiä, niiden suoranaiseksi vastakohtaksi. VSDTP:n päätösten uusi senaatin selitys tuli, kuten oli odotettavissakin, Genevestä. Se julkaistiin kadettien „Tovarishtsh” lehdessä G. Plehanovin „Julkisena vastauksena”⁹² (aivan kuin Lassallella!) tuon lehden eräälle lukijalle, „joka ei pidä itseään enempää porvarina kuin sosialidemokraattinakaan”. Meidän puolueemme miltei-Lassalle kiiruhti auttamaan lehden lukijaa, lehden, joka tosiasiallisesti on sosialidemokratian luopioiden äänenkannattaja.

„Tovarishtsh” lehden lukija kysyi G. Plehanovilta muun muassa sitä, „millainen voisi hänen mielestään olla vasemmisto- ja äärimmäisten vasemmistopuolueiden yhteinen vaaliohjelma”. G. Plehanov vastasi: „tähän kysymykseen ei ole eikä voikaan olla muuta vastausta kuin nämä kaksi sanaa: *täysivaltainen Duuma*”.

„Ei ole eikä voikaan olla muuta vastausta”... Näiden meikäläisen miltei-Lassallen sanojen kohtalona on nähtävästi tulla „historiallisiksi”, ainakin tämän sanan gogolilaisessa mielessä. Aikoinaan G. Plehanov suvaitsi kuulla selostuksen siitä, että on olemassa muuan VSDTP:n Keskuskomitea, että kokoontuu tämän puolueen jokin yleisvenäläinen konferenssi, että niin Keskuskomitea kuin tämä konferenssikin valmistelevat omaa vastaustansa kysymyksiin, jotka eivät kiinnosta yksinomaan G. Plehanovin nykyisiä toimituskumppaneita, rouva Kuskovaa ja hra Prokopovitshia, vaan myös Venäjän sosialistisia työläisiä. Joutumatta siitä vähääkään hämilleen G. Plehanov on julistanut: „ei ole *eikä voikaan olla* muuta vastausta kuin minun”. Ja nämä korkeanarmolliset sanat julkaistaan kadettilehdessä juuri sellaisella hetkellä, jolloin koko lukeva Venäjä tietää jo *toisen* vastauksen, jonka ovat antaneet koko Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen niin alue-elinten kuin keskuselimenkin *kaikki* edustajat.

Tämä „juttu” on toden totta saman tapainen kuin ne, joiden sankarina Nozdrev oli monet kerrat.

Mutta siirtykäämme tarkastelemaan verrattoman G. Plehanovimme ainutlaatuisen ja verrattoman vastauksen olemusta.

Ennen kaikkea näemme, että hän ei edes ajattele mahdolliseksi tehdä sopimuksia ensi vaiheessa ilman yhteistä vaaliohjelmaa. Meitä bolshevikkeja tämä mielipide miellyttää

erittäin suuresti. Tunnustamalla tämän G. Plehanov tekee menshevikeille karhunpalveluksen. Olemme alituisen osoittaneet konferenssissa, väitellessämme menshevikkien ja bundilaisten kanssa sekä „Proletarin” 8. numerossa *, että ensi vaiheessa tehdyt sopimukset eivät voi olla vaikuttamatta puolueemme esiintymiseen joukkojen edessä, että nämä sopimukset saavat siis kiertämättä ja ehdottomasti, toivomuksistamme ja suunnitelmistamme huolimatta tietyn aatteellisen lähentymisen, sosialidemokratian poliittisen itsenäisyyden tietyn hämäröitymisen, heikentymisen ja tylsistymisen leiman. G. Plehanov on hänelle ominaisella taitavuudella ja puoluemiehen tahdikkaudella tukenut hyökkäystämme menshevikkejä vastaan. Tunnustamalla yhteisen vaaliohjelman, s.o. suoranaisen aatteellisen liiton kadettien kanssa, hän on tunnustanut suoraan jopa enemmänkin kuin mitä me vaadimme.

Osoittautuu, ettei ainoastaan Venäjän valtiossa, vaan Venäjän sosialidemokraattisessa työväenpuolueessakin senaatin selitykset saattavat huonoon huutoon sen, jonka hyväksi niitä kirjoitellaan.

Edelleen. Syventyköön lukija miettimään Plehanovin „kadettilais-socialidemokraattisen” „täysivaltainen Duuma”-tunnuksen suoranaista sisältöä,—ottamatta huomioon eri puolueiden suhdetta siihen. Sanat „täysivaltainen Duuma” merkitsevät Duuman täysivaltaisuuden vaatimista. Minkä Duuman? Nähtävästi sen, johon Venäjän kansalaiset tulevat nyt valitsemaan edustajia joulukuun 11 päivän lain ja senaatin selitysten perusteella. G. Plehanov kehottaa vaatimaan täyttä valtaa *tuolle* Duumalle. Hän on nähtävästi vakuuttunut siitä, ettei tuo Duuma tule olemaan mustasotnialainen, sillä mustasotnialaiselle Duumalle hän ei voisi vaatia täyttä valtaa. Kun esitetään „täysivaltainen Duuma”-tunnus ja samaan aikaan huudetaan vakavasta mustasotnialais-Duuman-vaarasta, niin se on itsensä lyömistä. Se on bolshevikkien sen mielipiteen vahvistamista, että todellisuudessa ei ole olemassa vakavaa mustasotnialais-Duumanvaaraa, vaan että kadetit ovat keksineet tuon vaaran tahi erinäisissä tapauksissa liioittelevat sitä omaa hyötyään silmälläpitäen, nimittäin heikentääkseen työläisissä ja koko vallankumouksellisessa demokratiassa uskoa niiden omiin

* Ks. tätä osaa, s. 296. *Toim.*

voimiin, torjuakseen kadettipuoluetta todella uhkaavan „vasemmistovaaran”. Itse „Retsh”, kadettien virallinen äänenkannattaja, tunnusti tämän vaaran selostuksessa, jossa kadetit puhuvat vaalikamppailun tilasta Pietarin läänissä.

Siirtykäämme tarkastelemaan Plehanovin tunnuksen todellista poliittista sisältöä. Tunnuksen keksijä on siitä haltioissaan. „Tämä yleinen lauseke”, kirjoittaa hän, „ilmaisee algebrallisessa muodossaan aivan tarkasti sekä vasemmistolaisten että äärimmäisten vasemmistolaisten nykyisen päivänpolttavimman poliittisen tehtävän” ja tekee mahdolliseksi säilyttää tyypistämättöminä, täydellisinä kaikki muut omat vaatimukset. „Kadetit eivät voi käsittää täysivaltaista Duumaa sellaiseksi, kuin sosialidemokraattien pitää se käsittää. Mutta sekä niille että näille on tarpeen täysivaltainen Duma. Sen vuoksi sekä niiden että näiden on taisteltava sen puolesta”.

Näistä Plehanovin sanoista näkee, että hän itse tunnustaa kadettien ja sosialidemokraattien ymmärtävän tämän tunnuksen kiertämättömästi eri tavalla. Tunnus on yksi, „yhteinen”, mutta kadetit *eivät voi* „käsittää” tämän tunnuksen merkitystä siten kuin sosialidemokraatit.

Herää kysymys, mihin sitten tarvitaan yhteistä tunnusta? ja mitä varten joukoille yleensä esitetään tunnuksia ja vaaliohjelmiä?

Kauniin näennäisyydenkö säilyttämisen vuoksi? siksi, että voitaisiin verhota jotain, jota ei pidä selittää joukoille? että kansan selän takana voitaisiin tehdä kaikkinaista hyötyä lupaava parlamenttivanhojen? vaiko sitä varten, jotta saataisiin kohotettua joukkojen luokkatietoisuutta ja todella selitettyä niille niiden todelliset poliittiset tehtävät?

Kaikki tietävät, että porvarilliset politikoitsijat esittävät aina ja kaikkialla kansalle kaikenlaisia tunnuksia, vaali- ja muita ohjelmia kansan pettämiseksi. Porvarilliset politikoitsijat nimittävät itseään aina ja varsinkin vaalien edellä sekä liberaaleiksi että edistysmielisiksi ja demokraateiksi, jopa „radikaalisosialisteiksikin” *vain siksi*, että saisivat ääniä ja voisivat pettää kansaa. Tämä on ehdottomasti yleinen ilmiö kaikissa kapitalistisissa maissa. Sen vuoksi Marx ja Engels sanoivatkin porvarillisista edustajista, die

das Volk vertreten und zertreten,— että ne edustavat kansaa ja sortavat sitä edustajanvaltuuksiensa avulla⁹³.

Ja nyt sitten „vanhin” venäläinen sosialidemokraatti, sosialidemokratian perustaja, esittää koko puolueen ensimmäistä vaalikamppailua varten vaaliohjelman, jota kadetit tulevat tietysti tulkitsemaan toisin ja sosialidemokraatit toisin! Mitä se on? Kuinka niin?

Kun kerran kadettien ja sosialidemokraattien käsitykset täysivaltaisesta Duumasta eivät voi olla samanlaisia, niin eihän siis laajoissa kansanjoukoissakaan voi olla siitä yhtäläistä käsitystä, sillä niin kadetit kuin sosialidemokraatitkin ilmaisevat niiden tai näiden luokkien tiettyjä etuja, niiden tiettyjä pyrkimyksiä tai ennakkoluuloja. Ilmeisesti Plehanov pitää kadettien käsitystä täysivaltaisesta Duumasta vääränä, ja jokainen väärä käsitys poliittisista tehtävistä on kansalle vahingollinen. Plehanov esittää siis tunnuksen sellaisessa muodossa, joka *ilmeisesti* aiheuttaa vahinkoa kansalle jättäessään tietyn väärän käsityksen selittämättä ja paljastamatta. Tämä merkitsee suoraan sanoen työläisten ja koko kansan pettämistä kadettien ja sosialidemokraattien näennäisen yhtenäisyyden vuoksi.

Missä suhteessa kadettien käsitys täysivaltaisesta Duumasta on virheellinen? Plehanov on vaiti siitä. Tämä vaitiolo todistaa ensinnäkin sitä, että Plehanov ei käytä vaalikamppailua (vaaliohjelman esittäminen on jo askel vaalikamppailussa) kansan tietoisuuden kehittämiseksi, vaan sen sumentamiseksi. Ja toiseksi tämä vaitiolo tekee tyyten merkityksettömäksi Plehanovin johtopäätöksen: „sekä kadeteille että sosialidemokraateille on tarpeen täysivaltainen Duma”. Tuo on pelkkää sanakäänteisiin verhottua pötyä, kun sanotaan, että kaksi eri puoluetta tarvitsevat yhtä ja samaa, jonka ne käsittävät eri tavalla! Siis ei yhtä ja samaa: ensimmäinen vastaantulija saa Plehanovin kiinni loogillisesta hairahduksesta. Kirjaimella „a” voitaneen ehkä merkitä niin itsevaltiudellista monarkiaa kuin demokraattista tasavaltaakin ja sanoa, että eri puolueilla on vapaus sijoittaa tähän yleiseen algebralliseen lausekkeeseen erilaisia aritmeettisiä suureita. Se on aito plehanovilaista logiikkaa eli oikeamminkin plehanovilaista sofistiiikkaa.

Itse asiassa Plehanov on suorastaan väärässä sanoessaan, että niin kadetit kuin sosialidemokraatitkin muka

tarvitsevat täysivaltaista Duumaa tai enemmänkin: täysivaltaista kansanedustuslaitosta, josta koko ajan on puhe hänen artikkelinsa jälkiosassa. Täysivaltaisena kansanedustuslaitoksena on perustava kokous ja sitä paitsi sellainen perustava kokous, joka on olemassa tsaarihallituksen *kukistamisen jälkeen* eikä rinnan monarkin kanssa. Jos Plehanov on unohtanut tämän yksinkertaisen totuuden, niin kehotamme häntä lukemaan VSDTP:n ohjelman ja varsinkin sen viimeisen kappaleen, jossa puhutaan juuri tästä.

Kadetit eivät tarvitse sellaista, todella täysivaltaista kansanedustuslaitosta, se on vaarallinen heille ja turmiollinen heidän edustamilleen intresseille. Se kieltää monarkian, jota he sydämestään rakastavat ja joka on arvokas porvarien kukkarolle. Se riistää heiltä toiveet saada lunastusmaksut tilanherrojen maista. Tämä on siinä määrin paikkansapitävää, että *yksinpä* Plehanovkin „Dnevnikinsä” 6. numerossa kirjoitti kadettien luokkapyyteisestä epäluottamuksesta perustavan kokouksen aatetta kohtaan ja siitä, että pelätessään perustavaa kokousta, kadetit *rakentavat sovintoa* Stolypinin koplan kanssa.

„Proletarin” 8 numerossa siteerasimme jo näitä kohtia Plehanovin „Dnevnikin” 6. numerosta* ja osoitimme, että Plehanovin on nyt kieltäydyttävä eilisistä lausunnoistaan. Hänen sanontansa: „kadetitkin tarvitsevat täysivaltaista Duumaa” on juuri sellaista omista sanoista *kieltäytymistä*.

Plehanovin perusharhasta juontuu loogillisen eittämättömästi joukko muitakin. Se *ei ole totta*, että „täysivaltainen kansanedustuslaitos sinänsä on... kaikkien edistyksellisten puolueiden kaikkien muiden... vaatimusten toteuttamisen ennakkoehto”, että „ilman sitä ei toteudu yksikään näistä vaatimuksista”, että vasemmistolaisten ja äärimmäisen vasemmistolaisten taistelu alkaa silloin, kun „se (täysivaltainen kansanedustuslaitos) on olemassa”. Täysivaltainen kansanedustuslaitos on vallankumouksen lopputulos, sen päätökseenviemistä, sen täydellinen voitto. Mutta kadetit haluavat pysäyttää vallankumouksen, keskeyttää sen pikku myönnytyksillä ja sanovat sen suoraan. Uskotteleamalla työläisille ja koko kansalle, että kadetit kykenevät

* Ks. tätä osaa, s. 302. *Toim.*

taistelemaan vallankumouksen täydellisen voiton puolesta, Plehanov pettää kolmesti kansanjoukot.

„Meillä on toistaiseksi vain täysivaltainen hra Stolypin”, kirjoittaa Plehanov. Emme tiedä, onko tuo sanahairahdus vai myös kadettien jäljittelyä („täysivaltainen Duuma = tsaarin Duuma ministereineen, jotka tsaari on nimittänyt Duuman enemmistöstä”) vaiko sensuurin vuoksi tehty keikka? Stolypin ei ole vain olematta täysivaltainen, vaan hän on tsaarin ja tsaarin mustasotnialaisen hovikoplan aivan mitätön lakeija. Elleivät pogromeja koskevat paljastukset Duumassa ole saaneet Plehanovia tästä vakuuttuneeksi, niin lukekoon hän liberaalilehdistä Venäjän kansanliiton kaikkivoipaisesta vaikutuksesta.

„Nyt on”, sanoo Plehanov, „sekä vasemmisto- että äärimmäisten vasemmistopuolueiden esiinnyttävä yhdessä niitä vastaan, jotka eivät halua täysivaltaista eivätkä ehken lainkaan mitään kansanedustuslaitosta”.

Niiden on siis esiinnyttävä kadetteja vastaan, jotka eivät halua täysivaltaista kansanedustuslaitosta.

Plehanov on lyönyt osuvasti itseään antamalla meille doktrinäärisyyttä vastaan käydyn taistelun varjolla näyteen mitä pahimmasta, jesuiittamaisesta, doktrinäärisyydestä. Fraktiolaisuuden näkökannalta katsoen bolshevikit voisivat riemuita hänen esiintymisestään, sillä ei voida edes kuvitellakaan sen kovempaa iskua menshevikkien taktiikalle. Yhtenäisen VSDTP:n jäsenenä meitä hävettää G. Plehanovin esiintyminen.

Kadettien virallinen äänenkannattaja „Retsh” vastasi Plehanoville sillä tavalla, että sävyisimmätkin sosialidemokraatit taitavat nyt parantua opportunistisista harhaluuloistaan. „Retsh” lehden ensimmäinen vastaus, 226. numeron (marraskuun 25.) johtava artikkeli, on kätensä ojentaneen Plehanovin kauttaaltaista pilkkaamista, ja lisäksi pilkkaajana on liberaali, joka ei ole unohtanut niitä Plehanovin ja hänen kollegojensa hyökkäyksiä, joita on ollut „Iskrassa” liberaalien opportunistisista vastaan. „Ja tässäkin tapauksessa”, kirjoitti kadettien äänenkannattaja Plehanovia ivaten, „hra Plehanov ponnistelee kaikkea kunnioitusta ja tunnustusta ansaitsevalla tavalla sysätäkseen tovereitaan hiukan oikealle niistä heidän asemistaan, jotka ovat pisimmällä oikealla”. Mutta... mutta meidän on kuitenkin väitettävä vastaan.

Ja kadetin vastaväitteet ovat tyypillinen tehtailijan vastaus työläiselle, joka on kääntynyt tämän puoleen pyynnöllä erottuaan työläistovereistaan, jotka yhdessä esittävät vaatimuksensa tukien sitä lakolla.— Olet tullut pyytämään? Mainiota. Mutta mitä hyötyä minulle sinusta on, kun typerät työtoverisi menettelevät toisin kuin sinä? Mitä hyötyä minulle sinusta on, ellet puhu asioita selviksi? Täysivaltainen Duumako? Vielä mitä! En toki aio saattaa itseäni huonoon valoon järjestystä kunnioittavien ihmisten silmissä. Pitää sanoa: ministeristö Duuman enemmistöstä. Silloin me suostumme yhteiseen vaaliohjelmaan sosialidemokraattien kanssa!

Sellainen sisältö on „Retsh” lehden vastauksessa, jossa höysteeksi ivataan hienosti niin Plehanovin naiivia „algebraa” kuin sitäkin, että hän vuoden 1904 marraskuussa oli sosialidemokraattien johtavassa kollegiossa (Plehanov oli silloin VSDTP:n Pää-äänenkannattajan toimituskunnan jäsen ja Korkeimman „Neuvoston” puheenjohtaja), kollegiossa, joka kieltäytyi tekemästä „kuuluisaa Pariisin sopimusta”⁹⁴ porvarillisen demokratian kanssa. Silloin juuri oli olemassa „algebrallinen merkki”, ivaa „Retsh”, nimittäin: „demokraattinen järjestelmä”. Me tarkoitimme sillä perustuslaillista monarkiaa. Eserrät, jotka menivät sopimukseen, — demokraattista tasavaltaa. Te kieltäydyitte silloin, G. V. Plehanov! Oletteko nyt viisastunut? Me, kadetit, kehumme teitä, mutta *asian hyväksi* teidän on mentävä vielä enemmän oikealle.

Ja „Retsh” tunnustaa avoimesti, että tunnuksella „perustava kokous” kadetit myös vetivät kansaa huulesta. Me, kadetit, halusimme perustavaa kokousta „säilyttäen monarkin etuudet (s.o. oikeudet)” emmekä laisinkaan tasavaltaista perustavaa kokousta. Meidän oli edullista saada tällä petoksella joukoilta kannatusta, mutta nyt meille on tärkeämpää saada kannatusta tsaarin koplalta. Sen vuoksi alas tuo „vaarallinen”, „kaksimielinen”, „toivoton”, „vahingollisia vallankumouksellisia harhakuvitelmia elähdyttävä” tunnus „täysivaltainen Duuma”. Me vaadimme sosialidemokraateilta heidän entistä, Keskuskomitean esittämää tunnusta: kannattamaan Duuman enemmistöstä muodostettavaa ministeristöä, ja lisäksi niine „seurauksineen”, joita tästä tunnuksesta johtuu. Ja näitä seurauksia

on — Duuman kadettienemmistön *voimistaminen* (sic!*) eikä heikentäminen.

Ja „Retsch” lehden seuraavassa numerossa julkaistu toimituksen artikkeli selittää varta vasten tsaarin mustasotnialaiskoplalle (sen varjolla, että on selittävinään kysymystä Plehanoville), että kadetit *eivät tarvitse* „täysivaltaista” Duumaa. Duuman julistaminen täysivaltaiseksi on valtiokaappaus. Sitä kadetit eivät tee milloinkaan. „Me, kadetit, emme laisinkaan pyri täysivaltaiseen Duumaan eikä meidän pidä siihen pyrkiäkään”. „Eikö hra Plehanov, vaikka hän tavallisesti on tarkkanäköinen, ole” oppinut sitä „tapahtumain kulusta”?

Niin, kadettien iva Plehanovin tavanmukaisesta tarkkanäköisyydestä on osunut suoraan naulankantaan. Venäjän vallankumouksen koko tapahtumain kulusta Plehanov ei ole oppinut ymmärtämään kadetteja. Häntä on ansaitusti rangaistu, rangaistu siten, että kadetit ovat halveksuen torjuneet käden, jonka on ojentanut puolueestaan riippumattomana ja vastoin sen tahtoa toiminut sosialidemokraatti.

Plehanoville osoitetulla „Retsch” lehden vastauksella on myös yleinen poliittinen merkitys. Kadetit eivät oikeistolaisuutta enää päivä päivältä, vaan tunti tunnilta. He puhuvat kursailematta, että he tekevät sopimuksen mustasotnialaisen monarkian kanssa ja lyövät pirstoiksi „vahingolliset vallankumoukselliset harhakuvitelmat”.

Olemme varmoja siitä, että koko Venäjän työläiset hyötyvät suuresti tästä opetuksesta. Sen asemesta, että tekisivät blokkeja kadettien kanssa, he lähtevät itsenäiseen vaalikamppailuun, vetävät puolelleen vallankumouksellisen porvariston ja sysäävät lopullisesti poliittisen petturuuden hautaan niiden porvarillisten politikoihsijain koplan, jotka petkuttavat kansaa soittamalla suuta „kansan vapaudesta”!

„Proletari” № 9,
joulukuun 7 pnä 1906

Julkaistaan „Proletari” lehden
tekstin mukaan

* — sillä tavalla! Totm.